

Lähetekeskustelu Helsingin seurakuntayhtymän krematorioiden tilanteesta ja uudistustarpeista

Yhteinen kirkkoneuvosto 11.09.2025 § 238
73/03.00/2025

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1) merkitä tiedoksi krematorioiden tilannekatsauksen ja liitteessä esitetyn SWOT-analyysin krematoriotoiminnan vaihtoehtoista ja

2) käy lähetekeskustelun krematorioiden tilanteesta ja uudistustarpeista.

Käsittely

Kiinteistöjohtaja Rasimus selosti asiaa.

Ympäristöasiantuntija Elina Hienonen osallistui asian käsittelyyn.

Asian käsittely keskeytettiin yhteisen kirkkovaltuuston kokouksen vuoksi klo 17:44.

Kokousta ja asian käsittelyä jatkettiin klo 19:21.

Käsittelyn aikana käytettiin 15 puheenvuoroa.

Päätös

Päätösehdotuksen mukaisesti.

Selostus

Taustaa

Helsingin seurakuntayhtymän tulee ympäristölupaviranomaisten vaatimuksesta lähivuosina lisätä nykyisiin krematorioihin savukaasunpuhdistusjärjestelmät ja/tai rakentaa uusi krematorio, jossa on parasta olemassa olevaa teknologiaa (BAT) hyödyntävä savukaasunpuhdistusjärjestelmä. Krematoriuudistusta on valmisteltu vuoden 2024 syksystä alkaen lokakuussa 2025 valmistuvassa, EU-rahoitteisessa vähähiilisen krematorion hankintaselvityksessä.

Helsingin seurakuntayhtymä on tilannut selvityksen siitä, millä edellytyksillä savukaasunpuhdistusjärjestelmien rakentaminen nykyisiin krematoriotiloihin tai niiden yhteyteen on mahdollista. Nykyisten laitteiden uudistamisen kustannusten alustava arvio on n. 600 000 € / uuni, lisäksi tulisivat rakennusten mahdollisiin muokkauksiin tai uuden rakennuksen suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvät kulut. Vaihtoehtona oleva uuden krematorion alustava kustannusarvio on n. 900 000–1,2 miljoonaa € / uuni, lisäksi tulevat uuden rakennuksen suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvät kulut.

Savukaasunpuhdistuslaitteistojen asentamista Honkanummen nykyiseen krematorioon on tutkittu. Paikalla on käynyt kaksi laitetoimittajaa, joiden näkemyksen mukaan nykyisiin tiloihin ei mahdu tarvittavia lämmöntalteenotto- ja savukaasunpuhdistuslaitteistoja. Näitä varten tulisi rakentaa uusi tila, n. 60m² /uuni. Ensisijaisesti tutkitaan mahdollisuutta rakentaa tila Honkanummelle nykyisen laitoksen välittömään läheisyyteen. Korkeutta laitteistot vaativat n. 4,5 metriä. Honkanummen krematorion yhteyteen asennettava savukaasunpuhdistuslaitteisto antaisi lisää aikaa suunnitella uutta krematoriota ja mahdollistaisi suurimmalla

todennäköisyydellä krematoriotoiminnan jatkumisen myös annettujen määräaikojen täyttyessä.

Mahdollisesti rakennettavan uuden krematorion käyttövoima voisi olla esim. sähkö. Käyttövoiman valinta vaikuttaa paitsi krematorion päästöihin myös mm. sen käyttökustannuksiin. Uuden krematorion uunimäärä voitaisiin määrittää tulevia tuhkaustarpeita vastaavaksi. Uusi krematorio olisi todennäköisesti toimintavalmiina aikaisintaan vuonna 2030 ottaen huomioon kaavoituksesta ja luvituksesta käynnistyvän rakentamisprosessin.

Mahdollisen krematorioyhteistyön osalta on tehty alustavia tiedusteluja pääkaupunkiseudun muille seurakuntatalouksille. Yhteistyön osalta on vielä selvitettävä mm. eri sopimus- ja toimintamallien etuja sekä lainsäädäntöön, talouteen ym. liittyviä eroavaisuuksia. Suomessa on käytössä tai käynnistymässä eri yhteistyömallilla toimivia krematorioita. Tarkoituksena on syksyn 2025 aikana tarkentaa kyselyllä kiinnostuneiden seurakuntatalouksien tarpeita ja toiveita yhteistyömallista. Helsingin seurakuntayhtymän nykyisistä krematorioista Honkanummen krematorio toimii sopimusmallilla yhteistyössä Vantaan seurakuntayhtymän kanssa. Sopimusmallissa käyttö- ja investointikustannukset jaetaan. Nykyinen sopimusmalli Vantaan kanssa on toiminut hyvin.

Nykyiset krematoriot ja ympäristölupatilanne

Helsingin seurakuntayhtymällä on kaksi krematoriota, joista Malmin hautausmaan krematoriossa on yksi tuhkausuuni ja Honkanummen hautausmaan krematoriossa kaksi uunia. Tuhkaamisen suosio on kasvanut koko maassa ja Suomessa vainajista lähes 62 % tuhkataan. Helsingissä tuhkausprosentti on jo n. 88.

Vantaan kaupungin ympäristölupaviranomainen käynnisti Honkanummen krematorion ympäristölupaprosessin vuonna 2023 ja ympäristölupapäätöksen antopäivä on 18.6.2025. Ympäristöluvassa edellytetään syksystä 2028 alkaen sellaisten ilmastopäästöarvojen saavuttamista, jotka vaativat savukaasunpuhdistuslaitteiston asentamista krematorioon. Helsingin seurakuntayhtymä on vaatinut muutosta päätökseen Vaasan hovioikeudelta heinäkuussa 2025. Helsingin seurakuntayhtymä ei vastusta päästöarvoja vaan hakee muutosta mm. savukaasunpuhdistuslaitteiston rakentamisaikatauluun.

Malmin krematoriolla on ollut ympäristölupa vuodesta 2006. Helsingin kaupungin ympäristölupaviranomainen on todennut 27.5.2025 päivätyssä muistiossa Malmin krematorion ympäristöluvan muuttamisesta, että Malmin krematorion osalta ympäristöluvan osalta Helsingin seurakuntayhtymän tulee jättää vuoden 2025 loppuun mennessä ympäristölupahakemus luvan muuttamiseksi tai krematorion korvaamiseksi uudella. Muussa tapauksessa käynnistetään vuoden 2026 alussa luvan muuttamisprosessi viranomaisen aloitteesta. Ympäristötarkastaja on ilmoittanut aikovansa vaatia krematoriolta vastaavien ilmastopäästöarvojen saavuttamista kuin Vantaan ympäristöviranomainen Honkanummen krematoriolle, mikä tarkoittaa käytännössä savukaasunpuhdistuslaitteiston asentamista Malmin krematorioon.

Vähähiilisen krematorion hankintaselvitys

Helsingin seurakuntayhtymä käynnisti vuoden 2024 syksyllä ympäristöministeriön myöntämällä EU:n RRF-rahoituksella vähähiilisen krematorion hankintaselvityksen. Hankkeessa tuotetaan selvitys mahdollisimman vähähiilisen krematorion tai uunin rakentamista varten. Selvitettäviä kysymyksiä ovat mm. krematoriossa käytettävä polttoaine, sähköisen krematorion tai muun uudentyyppisen laitoksen hankintamahdollisuudet, niihin liittyvän energian tarve sekä puhtaan energian

tuotantomahdollisuudet, savukaasun puhdistuslaitteistot sekä lämmöntalteenotto, ja näiden vaikutukset elinkaaripäästöihin sekä taloudelliset vaikutukset.

Muuttunut krematorioiden ympäristölupatilanne teki vähähiilisen krematorion hankintaselvityksestä entistä ajankohtaisemman ja tärkeämmän Helsingin seurakuntayhtymälle. Hankkeen loppuraporttia tullaan sen valmistuttua esittelemään Helsingin seurakuntayhtymän yhteiselle kirkkoneuvostolle ja yhteiselle kirkkovaltuustolle sekä käyttämään krematoriuudistuksen esittelytekstin pohjana. Hankkeen loppuraportti valmistuu lokakuussa 2025.

Alustavan arvion mukaan uuden krematorion rakentamishankkeen lupa- ja kaavoitusprosessit voitaisiin aloittaa vuoden 2026 alussa, jos päätös rakentamisesta tehdään vuonna 2025. Ympäristölupapäätös edellyttää normaalisti 9–18 kuukauden käsittelyaikaa ja saattaa venyä mahdollisten muistutusten tai valitusten vuoksi. Rakennuslupaprosessien kokonaiskesto on arviolta 1,5–2 vuotta. Rakennus- ja talotekninen suunnittelu käynnistetään, kun tarvittavat luvat ovat lainvoimaisia. Urakkakilpailutus voitaisiin järjestää aikaisintaan vuoden 2028 alkupuolella. Rakennustyöt kestävät arviolta 15–24 kuukautta, riippuen urakkamuodosta ja teknologian toimitusajoista. Rakentamisen jälkeinen käyttöönotto- ja testausvaihe kestää tyypillisesti 2–3 kuukautta. Lopullinen käyttöönottoja kapasiteetin nosto tehdään vaiheittain, joka kestää 1–2 kk.

Mikäli päädytään nykyisten krematorioiden (Malmi ja Honkanummi) peruskorjaamiseen ja savukaasunpuhdistuslaitteistojen asentamiseen, ovat lupa- ja kaavoitusprosessit todennäköisesti nopeampia. Myös rakennus- ja talotekninen suunnittelu ja rakentaminen on todennäköisesti nopeampaa ja edullisempaa olemassa oleviin krematorioihin.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Kiinteistöjohtaja Osmo Rasimus
p. 09 2340 2700, osmo.rasimus@evl.fi